

ส่วนที่ 2

รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์
โครงการวิจัยทุนอุดหนุนวิจัย มก. ปีงบประมาณ 2555

โครงการวิจัยรหัส ว-ท(ด)43.54

การทำวิศวกรรมโปรตีนของเอนไซม์บีเทนอัลดีไฮด์ดีไฮโดรจีเนสจากข้าว *Oryza sativa* เพื่อความจำเพาะต่อ
สับเสรด

(1) นลวัฒน์ บุญญาลัย,

(1) Nonlawat Boonyalai,

บทคัดย่อ

ในข้าวหอม (*Oryza sativa*) พบว่ามีเอนไซม์บีเทนอัลดีไฮด์ ดีไฮโดรจีเนส (BADH) อยู่ 2 ไอโซฟอร์ม คือ OsBADH1 และ OsBADH2 โดยที่ OsBADH1 นั้นพบว่าจะมีส่วนในเร่งปฏิกิริยาออกซิเดชันของอะซีตัลดีไฮด์ในเพอรอกซิโซม ส่วน OsBADH2 นั้นพบว่าหากเอนไซม์สูญเสียหน้าที่การทำงานไปนั้น จะมีผลเกี่ยวข้องกันกับการสะสมของ 2-acetyl-1-pyrroline (2AP) ที่เป็นสารหอมระเหยที่สำคัญในข้าวหอม ในงานวิจัยนี้ต้องการหาความจำเพาะต่อสับเสรดของทั้ง 2 เอนไซม์นี้ ที่มีต่อบีเทนอัลดีไฮด์ (Bet-ald) และแกมมาอะมิโนบิวทีรัลดีไฮด์ (GAB-ald) โดยใช้หลายวิธีศึกษาได้แก่ site-directed mutagenesis, molecular docking และ molecular dynamics simulation จากผลการทดลองทางจุลพลศาสตร์ของเอนไซม์นั้นพบว่าเอนไซม์ทั้งคู่สามารถเร่งปฏิกิริยาต่อ GAB-ald ได้ดีกว่า Bet-ald และเอนไซม์กลายพันธุ์ OsBADH1 W172F และ OsBADH2 W170F ก็มีประสิทธิภาพในการเร่งปฏิกิริยาต่อ GAB-ald สูงมากกว่า Bet-ald ในงานวิจัยนี้เป็นครั้งแรกที่มีการโมเดลโครงสร้างเชิงซ้อนระหว่างอัลดีไฮด์สับเสรดและ OsBADH โดยใช้วิธี molecular docking และ molecular dynamics simulation ผลการทดลองพบว่ากรดอะมิโน E262, L263, C296 และ W461 ของ OsBADH1 กับกรดอะมิโน E260, L261, C294 และ W459 ของ OsBADH2 ที่อยู่บริเวณเร่งภายใน 5' ของเอนไซม์ OsBADH ทั้ง 2 ไอโซฟอร์ม จะเกิดการอันตรกิริยากับ GAB-ald โดยการเกิดพันธะไฮโดรเจน ส่วนกรดอะมิโน W163, N164, Q294, C296 และ F397 ของ OsBADH1 กับกรดอะมิโน Y163, M167, W170, E260, S295 และ C453 ของ OsBADH2 จะเกิดการอันตรกิริยากับ Bet-ald ในขณะที่ E260 ของ OsBADH2 จะมีค่าพลังงานในการจับกับ Bet-ald ถึง -14.21 กิโลแคลอรีต่อโมล นอกจากนี้ยังพบว่ากรดอะมิโนที่ไม่อนุรักษ์คือตำแหน่ง A290 ของ OsBADH1 และ W288 ของ OsBADH2 มีความสำคัญในการจดจำสับเสรดซึ่งคล้ายกันกับเอนไซม์อะมิโนอัลดีไฮด์ดีไฮโดรจีเนสจากถั่ว *Pisum sativum* (PsAMADH) ที่ได้มีการรายงานออกมาก่อนหน้านี้ จากผลการทดลองทั้งหมดนี้อาจจะช่วยอธิบายถึงการจดจำสับเสรดที่แตกต่างกันของ BADH ในข้าวทั้ง 2 ไอโซฟอร์ม และได้เข้าใจถึงคุณลักษณะและบทบาททางชีวภาพที่สำคัญของทั้งสองเอนไซม์

คำสำคัญ : เอนไซม์บีเทนอัลดีไฮด์ ดีไฮโดรจีเนส , การจำลองการจับกันระดับโมเลกุล , การจำลอง

ไดนามิกระดับโมเลกุล , ข้าวหอม

ABSTRACT

Fragrance rice (*Oryza sativa*) contains two isoforms of BADH, named OsBADH1 and OsBADH2. OsBADH1 is implicated in acetaldehyde oxidation in rice plant peroxisomes, while the non-functional OsBADH2 is believed to be involved in the accumulation of 2-acetyl-1-pyrroline, the major compound of aroma in fragrance rice. In the present study, site-directed mutagenesis, molecular docking and molecular dynamics simulation studies were used to investigate the substrate specificity towards betaine aldehyde (Bet-ald) and γ -aminobutyraldehyde (GAB-ald). Consistent with our previous study, kinetics data indicated that the enzymes catalyze GAB-ald better than Bet-ald, and the OsBADH1 W172F and OsBADH2 W170F mutants displayed a higher catalytic efficiency towards GAB-ald than Bet-ald. Molecular docking analysis and molecular dynamics simulations for the first time provided models for aldehyde substrate-bound complexes of OsBADHs. The amino acid residues, E262, L263, C296 and W461 of OsBADH1 and E260, L261, C294 and W459 of OsBADH2 located within 5 Å of the OsBADH active site mainly interacted with GAB-ald forming strong hydrogen bonds in both OsBADH isoforms. Residues W163, N164, Q294, C296 and F397 of OsBADH1-Bet-ald and Y163, M167, W170, E260, S295 and C453 of OsBADH2-Bet-ald formed the main interaction sites while E260 of OsBADH2 showed an interaction energy of -14.21 kcal/mol. Unconserved A290 in OsBADH1 and W288 in OsBADH2 appeared to be important for substrate recognition similar to that observed in aminoaldehyde dehydrogenase from *Pisum sativum* (PsAMADH). Overall, the results here help to explain how two homologous rice BADHs recognize the aldehyde substrate differently, which is a key property to their biological roles.

Key words : Betaine aldehyde dehydrogenase , Molecular docking , Molecular dynamics simulation , Fragrance rice

(1)ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ บางเขน

(1)Faculty of Science